

[Juul.]

stille sine Evner til Raadighed, hvor der kaldes paa ham, uden snæver Hensyntagen til egen Profit. Det er naturligvis rigtigt, at et saadant Samfundssind bør vi vise, ikke blot i Tale, men ogsaa i Handling, og jeg mener for øvrigt, at det at vise Borger-sind er noget, der ikke blot burde høre hjemme i onde Tider, det burde være vor Stræben i Lyst og i Nød. Der er ingen Tvivl om, at de store Kriser mellem Nationer og Samfundsklasser netop har deres Rod i dette, at den enkelte kræver større Ret for sig, end han under andre. Derfor mener jeg, det maa være Regeringens og Rigsdagens Formaal at søge at forme Lovgivingen saaledes, at der netop kaldes paa Samfundssindet hos den enkelte Borger, paa den Maade at ingen kan nyde Samfundets Goder uden selv at gøre en Indsats, og saadan, at jo større Gavn, desto større Glæde bliver den enkelte til Del.

I de Kredse af Befolkningen, hvor jeg færdes til daglig, nemlig de danske Landmænd, vil det ikke være vanskeligt at finde Forstaaelse for dette, at vi alle maa staa sammen, ikke mindst nu. Med den stærke Tilknytning til Hjem og Bedrift, som Landbrugets Kvinder og Mænd har, er det den naturligste Sag af Verden for dem at gøre deres fredelige Arbejde i Dag som i Morgen. Men samtidig er Landmændene stærkt paa Vagt over for Forhold, der kan true Hjem og Bedrift, enten det nu maatte være økonomiske Forhold eller andre.

Og her ønsker jeg at sige, selv om det er sagt før, at Landmændene har vanskeligt ved at forstaa, at Myndighederne fandt Anledning til straks efter Krigens Udbrud at skære Landmændenes Indtægter ned gennem en Hævning af Kronekursen i Forhold til Sterling, samtidig med at der foregik en stærk Stigning af Landbrugets Omkostninger. Der er ingen i denne Sal og heller ingen udenfor, som kan paatage sig at producere Smør til en Pris af 2 Kr. 40 Øre pr. kg med en Oliekagepris, som betænkelig stærkt nærmer sig 30 Kr., samt det Udgiftsniveau, som i øvrigt i Dag er Landbrugserhvervets. Derfor venter de danske Landmænd i Dag paa Regeringens Samfundssind i dette Spørgsmaal, og de venter stærkt. Og hvis det udebliver, ser jeg ikke rettere, end at saa paatager Regeringen sig Ansvaret for, at Produktionen stagnerer, for lige saa lidt som man kan plukke Haar af en skaldet, kan man forlange, at Landbrugserhvervets Folk fortsat skal producere med Tab.

Et andet Forhold, som Landmændene

ikke kan finde rimeligt, og som i øvrigt ogsaa før er omtalt her, er dette, at de skal aflevere deres Brødkorn uden at kunne faa andet Korn i Stedet til Priser, der ikke giver Tab ved Ombytningen. Øvre paa min Egn er der meget lette Jorder, der avles megen Rug. Nu er Forholdet det, at Høsten af Foraarssæden er næsten totalt mislykket paa Grund af Tørken i Sommer i mange af Jyllands Egne, og af den Grund er der mange Landmænd, der maa skaffe sig store Mængder af Foderkorn, fordi de skal aflevere, hvad de har avlet af Rug. Dette lader sig ikke gøre i disse Egne, uden at der maa gives Penge i Bytte. Derfor venter Landmændene paa, at der maa ske en Ændring med Hensyn til dette Forhold.

Et tredje Forhold, der ogsaa findes uholdbart, er dette, at det er saa vanskeligt at finde Arbejdskraft i Landbrugserhvervet — selv om der bydes højere Løn, end Produktionen faktisk kan bære, hvis Brugerne ogsaa skal have Løn for deres Arbejde —, samtidig med at der gaar saa mange arbejdsdygtige Mennesker ledige rundt og oppebærer Understøttelse. Det er dyrt for Samfundet at opretholde saadanne Tilstande, og det er nedbrydende for de Mennesker, der gaar arbejdsløse.

Den højtærede Statsminister sagde i sin Tale ved Rigsdagens Aabning, at almindeligt Lovgivningsarbejde maatte hvile, til roligere Forhold indtraf. Jeg ved ikke, hvad Statsministeren forstaaer ved almindeligt Lovgivningsarbejde, men hvis der hermed menes alt Lovgivningsarbejde, der ikke nødvendiggøres af Krigssituationen, saa er jeg ikke ganske enig med Statsministeren. Jeg mener nemlig, der er forskellige Ting i den bestaaende Lovgivning, der bør rettes, og som trænger til at ændres ret hurtigt. Et Par Ting vil jeg gerne have Lov til at pege paa.

Der foregaar i Øjeblikket omkring i Landet som Følge af Skoleloven af 1937 en stærk Centralisering af Skolevæsenet, hvorved alle Børn og Lærere klumpes sammen i en stor Skole et eller andet mere eller mindre centralt Sted i Kommunen, og dertil skal saa Skolebørnene, som bor rundt omkring, transporteres i Rutebiler — hvis da ellers den højtærede Handelsminister har Benzin paa Tanken og kan undvære noget til dette Formaal.

Denne Udvikling inden for Skolevæsenet er der maaske ikke noget at sige til, hvor Hjemmene er enige derom og tror, det er det bedste. Det beklagelige er blot, at Skoleloven i sin Opbygning opfordrer til denne Centralisering, og at den beforder